

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก คำศัพท์เฉพาะที่ได้รับการสัมภาษณ์

คำศัพท์เฉพาะที่ได้รับการสัมภาษณ์

คำ	ความหมาย
ภาค	อธิษฐาน
คัมภู	คัมภู
เจือ	ผสม, ใส่
แต่แรก	เมื่อก่อน สมัยก่อน
แนะ	แนะนำ
เบื่อง	กระเบื่อง
ผุ่ย	ไม่แน่น
เพ	ทั้งหมด ที่นั่น
เล	ทะเล
แล	ดู
โล	กิโลกรัม
เศร้า	ร้าว แตก
หลอดปี	ตลอดปี

ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

- 1.รองศาสตราจารย์สัญญา วงศ์อร่าม (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะไทย)
 อาจารย์ประจำวิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2.ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรินทร์ ธิตินดิษฐ์ (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภูมิปัญญา)
 อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ สาขาศิลปศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.รองศาสตราจารย์วุฒิ วัฒนสิน (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะพื้นบ้านภาคใต้)
 อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 4.ผู้ช่วยศาสตราจารย์อ้อยทิพย์ พลศรี (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะพื้นบ้านจังหวัดสงขลา)
 อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะดนตรีและนาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- 5.อาจารย์ดำรง ชิวสาโร (ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศิลปะพื้นบ้านจังหวัดสงขลา)
 อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาคผนวก ค รายชื่อช่างพื้นบ้านการทำกระเบื้องดินเผาที่ให้สัมภาษณ์

รายชื่อช่างพื้นบ้านการทำกระเบื้องดินเผาที่ให้สัมภาษณ์

1. นายกลั่น แก้วประดับเพชร

เกิด พ.ศ. 2476 อายุ 74 ปี

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 116 หมู่ที่ 6 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จบการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นายกลั่น แก้วประดับเพชร เป็นช่างทำกระเบื้องดินเผาที่มีความชำนาญและทำกระเบื้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 50 ปี ปัจจุบันแม้อายุจะล่วงเลยวัยทำงานไปแล้วแต่ท่านก็ยังมึบบทบาทในการถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกหลาน นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจ เพื่อการอนุรักษ์สืบทอดการทำกระเบื้องดินเผาอันเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดสงขลาต่อไป

2. นายอ้อม ทิพยไอสถ

เกิด พ.ศ. 2475 อายุ 75 ปี

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 118 หมู่ที่ 6 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จบการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นายอ้อม ทิพยไอสถ ช่างท้องถิ่นที่มีประสบการณ์การทำกระเบื้องดินเผาอย่างยาวนาน ปัจจุบันแม้จะมีอายุล่วงวัยทำงานมาแล้วก็ตาม แต่ท่านก็ยังมึบบทบาทในการเผยแพร่ให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา ผู้ที่สนใจอยู่เนืองๆ นับได้ว่า นายอ้อม ทิพยไอสถ เป็นช่างท้องถิ่นที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญของจังหวัดสงขลา

3.นางสาว ละออ ทิพย์โสด

เกิด พ.ศ. 2498 อายุ 52 ปี

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 118 หมู่ที่ 6 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จบการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นางสาว ละออ ทิพย์โสด เป็นบุตรสาวของนายอ้อม ทิพย์โสด เห็นการทำกระเบื้องดินเผามาตั้งแต่เด็กมีโอกาสใกล้ชิด เรียนรู้ และฝึกการทำกระเบื้อง มาอย่างต่อเนื่องด้วยระยะเวลาเกือบ 36 ปี ปัจจุบันมีความชำนาญในการกระเบื้องดินเผาที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบิดา และมีบทบาทในการเผยแพร่ให้ความรู้แก่ นักเรียน นักศึกษาและผู้ที่สนใจ อยู่เสมอ

4.นาง อมร นนทสร

เกิด พ.ศ. 2501 อายุ 49 ปี

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 116 หมู่ที่ 6 ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

จบการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

นางอมร นนทสร เป็นบุตรสาวของนายกลิ่น แก้วประดับเพชร ได้รับการถ่ายทอดการทำกระเบื้องมาจากนายกลิ่น โดยที่นางอมรมีความสนใจและฝึกการทำกระเบื้องมาตั้งแต่อายุ 12 ปี ปัจจุบันมีประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญ ในการทำกระเบื้องมาไม่น้อยกว่า 35 ปี นางอมร นนทสร จึงเป็นช่างทำกระเบื้องที่เป็นกำลังสำคัญในการเผยแพร่ สืบทอดและอนุรักษ์การทำกระเบื้องดินเผาจังหวัดสงขลาต่อไป

ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

สำหรับช่างทำกระเบื้องดินเผา

เรื่อง การศึกษาการถ่ายทอดการทำกระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....น.

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ภูมิหลัง

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ.....ปี
3. สัญชาติ.....เชื้อชาติ.....ศาสนา.....
4. ภูมิลำเนาเดิม บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
5. สถานภาพสมรส โสด สมรส หม้าย แยกกันอยู่
6. สถานภาพครอบครัว หัวหน้าครอบครัว ลูก ลูกเขย/สะใภ้ หลาน ญาติ ลูกจ้าง ผู้อาศัย อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านมีบุตรจำนวนคน ชายคน หญิง.....คน
8. ในบ้านท่านมีสมาชิกที่ทำกระเบื้องดินเผาทั้งหมด.....คน (นับรวมผู้ให้สัมภาษณ์ด้วย)
บุคคลเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับท่านอย่างไร บิดา มารดา บุตร ธิดา หลาน พี่น้อง ลูกจ้าง ลูกศิษย์ นายจ้าง อื่นๆโปรดระบุ
9. บรรพบุรุษของท่านที่มีการทำกระเบื้องดินเผา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 มีได้แก่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย อื่นๆ(โปรดระบุ)
 ไม่มี
10. ระดับการศึกษาสูงสุด ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี อื่นๆ โปรดระบุ.....
11. อาชีพหลักคือ.....รายได้ประมาณ.....บาท ต่อ/เดือน
12. อาชีพรองคือ.....รายได้ประมาณ.....บาท ต่อ/เดือน
13. ท่านทำกระเบื้องดินเผาครั้งแรกตั้งแต่อายุ.....ปี
14. บุคคลแรกที่สอนหรือถ่ายทอดการทำกระเบื้องดินเผาให้แก่ท่านคือใคร.....
15. ท่านมีประสบการณ์ในการทำกระเบื้องดินเผามานานประมาณ.....

ตอนที่ 2 เป็นคำถามตามกรอบความคิดในการวิจัย ซึ่งแบ่งเป็น 4 ข้อ ดังนี้

1. ความเป็นมาของการถ่ายทอด

- 1) อธิบายถึงเหตุผลที่ทำให้ท่านต้องการถ่ายทอดและรักษาการทำกระเบื้องดินเผาให้คงอยู่ต่อไป...
.....
- 2) ท่านทำกระเบื้องดินเผาครั้งแรกด้วยเหตุผลใด.....
และปัจจุบันท่านยังทำอยู่ด้วยเหตุผลใด.....
- 3) ในท้องถิ่นของท่านมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการทำกระเบื้องดินเผาหรือไม่.....
อย่างไร.....
- 4) ความเคยชินจากการเห็นการทำกระเบื้องดินเผาในท้องถิ่นของท่านเป็นอย่างไร.....
.....
- 5) ท่านรู้สึกภูมิใจในวิชาชีพนี้หรือไม่..... เพราะเหตุใด.....
- 6) ท่านรู้สึกอย่างไรที่เป็นผู้ดำรงรักษาและเผยแพร่การทำกระเบื้องดินเผาอันเป็นหัตถกรรม
พื้นบ้านที่เป็นมรดกของท้องถิ่น.....
- 7) ท่านคิดว่าอาชีพการทำกระเบื้องดินเผาของจังหวัดสงขลาจะคงอยู่ต่อไปในท้องถิ่นของท่าน
หรือไม่.....
- 8) ท่านคิดว่าเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของกระเบื้องดินเผาจังหวัดสงขลาคือ.....
 - 8.1) ลักษณะและคุณสมบัติของดิน.....
 - 8.2) ขนาด.....
 - 8.3) รูปแบบ.....
 - 8.4) สีของกระเบื้อง.....
 - 8.5) การเผา.....
 - 8.6) ลวดลายน้ำไหลในเนื้อกระเบื้อง.....
 - 8.7) ความทนทาน.....

2. กระบวนการถ่ายทอด

2.1 วัตถุประสงค์ในการถ่ายทอด

ด้านความรู้ความเข้าใจ

- 9) ท่านคิดว่าผู้ที่เรียนการทำกระเบื้องดินเผาต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้อย่างไร
 - 9.1 รู้และเข้าใจลักษณะและคุณสมบัติของดินเพื่อ.....
 - 9.2 รู้และเข้าใจวิธีการใช้อุปกรณ์ในการทำกระเบื้องเพื่อ.....
 - 9.3 รู้และเข้าใจเทคนิคการทำแผ่นกระเบื้อง การตากแห้ง การตกแต่ง เพื่อ.....
 - 9.4 รู้และเข้าใจกระบวนการเผากระเบื้องเพื่อ.....

9.5 รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาและพิธีกรรมหรือความเชื่อในการทำกระเบื้องดินเผาเพื่อ

10) ท่านคิดว่าผู้เรียนควรรู้และเข้าใจในพิธีกรรมหรือความเชื่อในการทำกระเบื้องดินเผาหรือไม่...
เพราะอะไร

ทักษะและความสามารถ

11) ท่านคิดว่าผู้เรียนการทำกระเบื้องดินเผาต้องมีทักษะและความสามารถในการทำกระเบื้องใน
ด้านเหล่านี้อย่างไร

11.1 การเลือกดินและการเตรียมดินควรเป็นอย่างไร.....

11.2 การใช้อุปกรณ์ในการทำกระเบื้องควรเป็นอย่างไร.....

11.3 การทำแผ่นกระเบื้อง การตากแห้ง การตกแต่งควรเป็นอย่างไร.....

11.4 การเผากระเบื้องควรเป็นอย่างไร.....

ทัศนคติต่อวิชาชีพ

12) ท่านต้องการปลูกฝังหรือให้ผู้ที่ยื่นการทำกระเบื้องดินเผาเกิดความรู้สึกอย่างไรบ้าง.....

2.2 รูปแบบการเรียนรู้และวิธีการถ่ายทอดความรู้

13) ท่านเรียนรู้การทำกระเบื้องดินเผาโดยวิธีใด.....
และใช้เวลาเรียนรู้นานเท่าไร.....

14) ท่านเคยเรียนรู้การทำกระเบื้องดินเผาจากที่อื่นบ้างหรือไม่..... ถ้าเรียนรู้ที่ไหน.....
เรียนรู้อย่างไร.....

และใช้เวลาเรียนรู้นานเท่าไร.....

15) ปัจจุบันท่านถ่ายทอดความรู้การทำกระเบื้องดินเผาโดยวิธีใดบ้าง.....
และถ่ายทอดให้แก่ใครบ้าง.....

2.3 ขั้นตอนการถ่ายทอด

2.3.1 ด้านการเตรียมความพร้อมในการถ่ายทอด

ผู้สอน

16) ในการทำกระเบื้องดินเผาผู้สอนมีการเตรียมการถ่ายทอดอย่างไรบ้าง.....

ผู้เรียน

17) ผู้เรียนควรมีลักษณะและการเตรียมการเรียนรู้อย่างไรในการรับการถ่ายทอดจากท่าน.....

สถานที่ในการถ่ายทอด

18) ท่านใช้สถานที่ใดเป็นที่ถ่ายทอดการทำกระเบื้องดินเผา.....

การให้ความรู้

19) ท่านมีวิธีการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในเรื่องเหล่านี้อย่างไร.....

19.1 การเลือกดินและการเตรียมดิน.....

19.2 การทำแผ่นกระเบื้อง.....

19.3 การตากแห้งและการตกแต่ง.....

19.4 การเผา.....

19.5 อื่นๆ.....

2.3.2 การดำเนินการถ่ายทอด

การฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ

20) ท่านมีวิธีอย่างไรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญในการทำกระเบื้องดินเผา.....

ระยะเวลาในการเรียนรู้

21) ท่านคิดว่าระยะเวลาในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สามารถลงมือทำด้วยตนเองได้และเกิดความชำนาญต้องใช้เวลาเท่าใด.....

2.3.3 เทคนิคการถ่ายทอด

กลอุบายในการสอน

22) ท่านมีวิธีสอนให้ผู้เรียนเกิดความศรัทธาและเห็นคุณค่าของการทำกระเบื้องดินเผาได้อย่างไร.....

23) ท่านใช้วิธีการใดให้ผู้เรียนรู้สึกสนใจที่จะรับการถ่ายทอดการทำกระเบื้องดินเผาจากท่าน.....

24) เมื่อผู้เรียนรู้สึกเหนื่อยหรือท้อแท้ท่านทำอย่างไรให้เขาเกิดความพยายามและฝึกจนสำเร็จ.....

25) เมื่อผู้เรียนทำงานผิดพลาดท่านแนะนำและให้ปรับแก้ไขอย่างไร.....

บรรยากาศการถ่ายทอด

26) ท่านสอนโดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการทำงานจริงๆหรือไม่.....

ท่านคิดว่ามีผลดีต่อผู้เรียนอย่างไร.....

สื่อการสอน

- 27) วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนการทำกระเบื้องดินเผามีการจัดหาและจัดเตรียมอย่างไร.....
- 27.1 ดินเหนียว.....
- 27.2 อุปกรณ์ทำแผ่นกระเบื้อง.....
- 27.3 เตาเผา.....
- 27.4 อื่นๆ

การประเมินผล

- 28) ท่านมีความพึงพอใจในการเรียนของผู้เรียนโดยดูจากผลงานและวิธีการทำงานอย่างไร.....
-
- 29) ท่านได้สังเกตบุคลิกภาพและอารมณ์ในตอนที่คุณเรียนทำงานหรือไม่..... ถ้าสังเกตท่านจะพึงพอใจหากผู้เรียนแสดงออกอย่างไร.....

3. ผลที่เกิดจากการถ่ายทอด

- 30) ท่านคิดว่าผู้เรียนจะสืบทอดการทำกระเบื้องดินเผาต่อจากท่านหรือไม่ และท่านอยากให้เขาทำงานแบบไหน.....
- 30.1 รักษาแบบแผนการทำงานแบบดั้งเดิมไว้อย่างไร.....
- 30.2 พัฒนาและปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างไร.....
- 31) ท่านคิดว่าผลผลิตของศิษย์ท่านเป็นอย่างไร.....
- 32) ท่านคิดว่ากระเบื้องดินเผาที่มีความสำคัญอย่างไรต่อท่าน ครอบครัว และท้องถิ่น.....
-
- 33) ปัจจุบันท้องถิ่นของท่านกลายเป็นแหล่งเรียนรู้การทำกระเบื้องดินเผาของจังหวัดสงขลา ท่านรู้สึกอย่างไร.....
- 34) ท่านคิดว่ากระเบื้องดินเผาของจังหวัดสงขลาเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับหรือไม่..... เพราะเหตุผลใด.....
- 35) ท่านคิดว่าช่างทำกระเบื้องดินเผาที่ดีควรมีคุณธรรมในการทำงานอย่างไร.....
-

4. ปัญหาและอุปสรรคในการถ่ายทอด

- 36) ท่านเคยพบปัญหาและอุปสรรคในการทำกระเบื้องดินเผาหรือไม่..... หากเคยพบปัญหาที่พบได้แก่.....
- 37) ท่านเคยได้รับการส่งเสริมการทำกระเบื้องดินเผาจากหน่วยงานใดบ้าง.....
- ถ้าเคยท่านได้รับการส่งเสริมในด้าน.....
- ถ้าไม่เคยท่านต้องการให้ส่งเสริมในด้านใด.....

- 38) ท่านคิดว่าควรมีการสอนการทำกระเบื้องดินเผาในสถานศึกษาหรือไม่..... เพราะเหตุใด

 ควรสอนอย่างไร.....
 และสอนผู้เรียนในระดับใดจึงเหมาะสม.....
- 39) ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....
- 39.1 การพัฒนาคุณภาพของกระเบื้อง.....
- 39.2 การหาวัสดุดิบมาทดแทน.....
- 39.3 การอนุรักษ์ให้คงอยู่ต่อไป.....
- 39.4 อื่นๆ.....
-
-

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง หน้าข้อความหรือกรอกข้อความในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ไม่เกิน 30 ปี 31 - 40 ปี
 41 - 50 ปี 51 - 60 ปี

3. วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท อื่นๆ(โปรดระบุ).....

4. สาขาที่ท่านสำเร็จการศึกษา

ศิลปศึกษา วิศวกรรมศิลป์
 ประยุกต์ศิลป์ อื่นๆ(โปรดระบุ).....

5. ประสบการณ์ในการสอนศิลปศึกษา

1 - 10 ปี 11 - 20 ปี
 21 - 30 ปี 31 - 40 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำกระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อแนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำกระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาศิลปศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วประเมินว่าท่านมี ความคิดเห็นอยู่ในระดับใด โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

โดยกำหนดค่าของคะแนนจากแบบสอบถามเป็น 5 ระดับ ดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนนเป็น 5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนนเป็น 4
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนนเป็น 3
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนนเป็น 2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น 1

ตัวอย่าง

ลำดับที่	แนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำกระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ให้ผู้เรียนได้ศึกษาประวัติความเป็นมาและกระบวนการทำกระเบื้องดินเผาจังหวัดสงขลาเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น	/				
2	เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาประวัติของช่างทำกระเบื้องดินเผาพื้นบ้านจังหวัดสงขลาทำให้เข้าใจถึงวิถีชีวิตและการทำงาน			/		

คำอธิบาย

จากตัวอย่างข้อ 1 ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตารางตัวเลข 5 หมายความว่า ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณเรียนควรได้ศึกษาประวัติความเป็นมาและกระบวนการทำกระเบื้องดินเผาจังหวัดสงขลาเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่นในระดับมากที่สุดจากตัวอย่างข้อ 2 ท่านทำเครื่องหมาย ลงในช่องตารางตัวเลข 3 หมายความว่า ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณเรียนควรได้ศึกษาประวัติของช่างทำกระเบื้องดินเผาพื้นบ้านจังหวัดสงขลาทำให้เข้าใจถึงวิถีชีวิตและการทำงานในระดับปานกลาง

ลำดับที่	แนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ กระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	ความเป็นมาของการถ่ายทอด					
	1. ควรให้ผู้เรียนได้ศึกษาประวัติความเป็นมาและกระบวนการทำกระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของท้องถิ่น					
	2. ควรให้ผู้เรียนได้ศึกษาประวัติของช่างทำกระเบื้องดินเผาที่บ้านจังหวัดสงขลาทำให้เข้าใจถึงวิถีชีวิตและการทำงานที่แสดงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น					
	3. ควรให้ผู้เรียนมีความชื่นชม เกิดความหวงแหนในงานกระเบื้องดินเผาอันเป็นมรดกและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเพื่อส่งผลในการอนุรักษ์ต่อไป					
	4. ควรให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการกับการเรียนวิชาอื่นและสามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน					
	5. เพื่อให้ผู้เรียนได้ใกล้ชิดกับสภาพแวดล้อมจริงของการทำกระเบื้องดินเผาทำให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นอย่างแท้จริง					
2	กระบวนการถ่ายทอด					
	2.1 วัตถุประสงค์ในการถ่ายทอด					
	6. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำกระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา ด้าน ประวัติความเป็นมา วัสดุ อุปกรณ์ กรรมวิธีการทำ กระบวนการเผาคติความเชื่อ เป็นต้น					
	7. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถในการทำกระเบื้องดินเผาในด้าน การคัดเลือกดินและการเตรียมดิน การทำแผ่น การตากแห้ง การตกแต่ง การเผา เป็นต้น					
	8. เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำกระเบื้องดินเผา ได้แก่ ความภาคภูมิใจ การเห็นคุณค่า เป็นต้น					

ลำดับที่	แนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ กระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	2.2 รูปแบบการเรียนรู้และวิธีการถ่ายทอดความรู้					
	9. ผู้เรียนควรเรียนรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น สไลด์ วิดีทัศน์ อินเทอร์เน็ต วิซีดี ดีวีดี สิ่งพิมพ์ เป็นต้น					
	10. ผู้เรียนควรเรียนรู้โดยฝึกหัดและปฏิบัติจริงในสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมจริงจากช่างพื้นบ้านโดยตรงในท้องถิ่นที่มีการทำกระเบื้องดินเผา					
	11. ผู้เรียนควรเรียนรู้โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับการถ่ายทอดการทำกระเบื้องดินเผาระหว่างกลุ่ม					
	12. ผู้สอนควรถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนโดยการสาธิตจากช่างพื้นบ้านซึ่งวางแผนร่วมกับครูผู้สอนในรายวิชาศิลปศึกษา					
	13. ผู้สอนควรถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนโดยการให้ฝึกฝนด้วยตนเองและการเลียนแบบจากช่างพื้นบ้าน					
	14. ผู้สอนควรถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนโดยการได้เห็นโดยการสาธิต โดยการปฏิบัติและฝึกฝนจริง					
	2.3 ขั้นตอนการถ่ายทอด					
	2.3.1 การเตรียมความพร้อมในการถ่ายทอดผู้สอน					
	15. ผู้สอนควรวางแผนร่วมกับโรงเรียนและช่างพื้นบ้านเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน					
	16. ผู้สอนควรกำหนดแผนงานกิจกรรมเสริมทั้งด้านความรู้และทักษะการทำกระเบื้องดินเผาระหว่างโรงเรียนและช่างพื้นบ้าน					
	17. ผู้สอนควรศึกษาเอกสาร วารสาร หนังสือ สิ่งตีพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำกระเบื้องดินเผาจังหวัดสงขลา					

ลำดับที่	แนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ กระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	18. ผู้สอนควรศึกษาดูงานการทำกระเบื้องดินเผาจาก แหล่งเรียนรู้จริงเพื่อการวางแผนการจัดการเรียนการ สอนที่มีประสิทธิภาพ					
	ผู้เรียน 19. ผู้เรียนควรศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เรื่องกระเบื้อง ดินเผาจากห้องสมุดโรงเรียนหรือแหล่งการเรียนรู้ที่ใกล้ ตัว					
	สถานที่ในการถ่ายทอด 20. ควรให้ผู้เรียนศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ กระเบื้องดินเผาจังหวัดสงขลาในห้องเรียนโดยตรง โดย เชิญช่างผู้รู้ ผู้มีความชำนาญ มาเป็นวิทยากร					
	21. ควรให้ผู้เรียนได้ไปศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ กระเบื้องดินเผาจังหวัดสงขลาจากสถานที่จริง					
	การให้ความรู้ 22. ผู้สอนควรอธิบายถึงประวัติความเป็นมา ความสำคัญและคุณค่าของกระเบื้องดินเผาจังหวัด สงขลา					
	23. ผู้สอนและช่างพื้นบ้านควรให้ความรู้และอธิบายใน เรื่องประวัติความเป็นมา วัสดุ อุปกรณ์ คติความเชื่อ ประโยชน์ใช้สอยและคุณค่าทางศิลปะ ความสำคัญ และคุณค่าของกระเบื้องดินเผาจังหวัดสงขลา					
	2.3.2 การดำเนินการถ่ายทอด การฝึกฝน 24. ผู้เรียนควรทำความเข้าใจและรู้ขั้นตอนการ ปฏิบัติการฝึกฝนการทำกระเบื้องดินเผา เช่น ข้อตกลง เบื้องต้น ข้อควรระวัง เป็นต้น					
	25. ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนโดยดูการสาธิต เลียนแบบและฝึกทำจากช่างพื้นบ้านภายใต้ สถานการณ์จริง					

ลำดับที่	แนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ กระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	26. ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนโดยดูการสาธิต เลียนแบบ และฝึกทำจากช่างพื้นบ้านภายใต้สถานการณ์จำลอง					
	ระยะเวลาในการเรียนรู้					
	27. ผู้เรียนควรใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้การทำกระเบื้อง ดินเผาทั้งหนึ่งภาคการศึกษา					
	2.3.3 เทคนิคการถ่ายทอด กลยุทธ์ในการสอน					
	28. ผู้สอนควรจัดพิธีไหว้ครูให้กับผู้เรียนก่อนลงมือทำ กระเบื้องดินเผา					
	29. ผู้สอนควรใช้ภาษาและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย และเกิดความสนุกสนานกับสิ่งที่เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความพอใจ กระตือรือร้นและสนใจอยากศึกษาค้นคว้า ต่อไป					
	30. ผู้สอนควรให้กำลังใจผู้เรียนหรือแสดงความชื่นชม เมื่อผู้เรียนมีความตั้งใจ					
	31. ผู้สอนควรชี้แนะข้อผิดพลาดเพื่อไม่ให้ผู้เรียนทำ ผิดพลาดอีก					
	32. ผู้สอนควรปลูกฝังคุณธรรมควบคู่กับการให้ความรู้					
	บรรยากาศการถ่ายทอด					
	33. ควรจัดสภาพและบรรยากาศของสถานที่ในโรงเรียน ให้เข้ากับเรื่องที่จะสอน					
	34. บรรยากาศการถ่ายทอดควรใช้สถานที่จริงในการทำ กระเบื้องดินเผา					
	สื่อการสอน					
	35. ควรใช้สื่อการสอนที่เป็นวัสดุธรรมชาติและของจริงที่ ใช้ในการทำกระเบื้องดินเผา					

ลำดับที่	แนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ กระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	36. ควรใช้สื่อการสอนที่มีคุณภาพ น่าสนใจ ที่ส่งเสริม ความรู้สึกชื่นชมและเห็นคุณค่าของงานกระเบื้องดินเผา					
	4. การประเมินผล					
	37. ควรมีการประเมินผลทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน					
	38. ควรมีการประเมินผลร่วมกันระหว่างผู้สอนและช่าง พื้นบ้าน					
	39. ควรมีการประเมินผลจากพฤติกรรม ความตั้งใจและ ความสนใจต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน					
	40. ควรมีการประเมินผลจากผลงานที่ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติจริง					
	41. ควรให้ผู้เรียนได้ประเมินผลตนเอง					
3	ผลที่เกิดจากการถ่ายทอด					
	42. ผู้เรียนเกิดความหวงแหน เกิดจิตสำนึกและเห็น คุณค่าในมรดกของท้องถิ่นและเป็นแรงจูงใจในการ อนุรักษ์ต่อไป					
	43. ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงความรู้จากการเรียนและ ประสบการณ์ตรงสู่วิถีชีวิตจริง					
	44. ผู้เรียนเกิดความรู้สึกชื่นชม รู้คุณค่าจากการทำงาน ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการทดลองปฏิบัติงาน					
	45. ประสบการณ์ตรงจากการการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนกล้า คิดกล้าทำและผลิตผลงานจากการชี้แนะ					
	46. เกิดแหล่งเรียนรู้ที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อ การศึกษาในท้องถิ่น					
	47. เกิดการเผยแพร่ผลงานและความรู้ของช่างพื้นบ้าน ทำให้เป็นที่รู้จักและยอมรับจากสังคม					
	48. ผู้เรียนเกิดการซึมซับและเรียนรู้คุณธรรมในการ ทำงานจากครูช่างกระเบื้องดินเผา					
	49. ผู้เรียนได้สำรวจความรู้ ความถนัดของตนเองและ เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพในท้องถิ่น					

ลำดับที่	แนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำ กระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
4	ปัญหาและอุปสรรคในการถ่ายทอด					
	50. การสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณจากโรงเรียนมีน้อย					
	51. ผู้สอนไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำกระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลา					
	52. ผู้เรียนไม่ให้ความสนใจและไม่เห็นคุณค่าของงานกระเบื้องดินเผาอันเป็นมรดกและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น					
	53. ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของภูมิปัญญา					
	54. การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้มีกระบวนการที่ซับซ้อนและหลายขั้นตอนทำให้ไม่สะดวกในการจัดการเรียนการสอน					
	55. แหล่งของภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ไกลจากสถานศึกษาไม่สะดวกต่อการเดินทาง					
	56. ช่างพื้นบ้านไม่มีความรู้และทักษะในการถ่ายทอด					

ตอนที่ 3

ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำกระเบื้องดินเผาในจังหวัดสงขลาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในประเด็นใดบ้าง ดังต่อไปนี้

- 1) ความเป็นมาของการถ่ายทอด.....
- 2) กระบวนการถ่ายทอด.....
 1. วัตถุประสงค์ในการถ่ายทอด.....
 2. รูปแบบการเรียนรู้และวิธีการถ่ายทอดความรู้.....
 3. ขั้นตอนการถ่ายทอด
 1. การเตรียมความพร้อมในการถ่ายทอด.....
 - ผู้สอน.....

ผู้เรียน.....

สถานที่ในการถ่ายถอด.....

การให้ความรู้.....

2. การดำเนินการถ่ายถอด.....

การฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ

ระยะเวลาในการเรียนรู้

3. เทคนิคการถ่ายถอด.....

กลอุบายในการสอน

บรรยากาศการถ่ายถอด

สื่อการสอน

4. การประเมินผล

3. ผลที่เกิดจากการถ่ายถอด

4. อุปสรรคและปัญหาในการถ่ายถอด.....

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

แบบสังเกต

เรื่อง การศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำกระเบื้องดินเผาจังหวัดสงขลา

ชื่อสถานที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....

วันที่บันทึกการสังเกต.....เวลา.....

ชื่อผู้ถ่ายทอด.....

ลำดับ ที่	รายการที่สังเกต	ผลการสังเกต	หมายเหตุ
1.	สถานที่ในการถ่ายทอดการทำกระเบื้องดินเผา	☐ ใช้พื้นที่บริเวณโรงเรียน ☐ ใช้บริเวณที่ไม่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัย ☐ ใช้บริเวณส่วนหนึ่งของตัวบ้าน ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	
2.	การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ	☐ ผู้สอนเตรียมอุปกรณ์ให้ ☐ ผู้เรียนเตรียมอุปกรณ์เอง ☐ อุปกรณ์มีอยู่แล้วในโรงเรียน ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	
3.	รูปแบบการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้	☐ ทำให้ดูเป็นตัวอย่างแล้วให้ปฏิบัติตาม ☐ ให้ผู้เรียนฝึกฝนด้วยตนเอง ☐ คอยชี้แนะและให้ผู้เรียนฝึกฝนด้วยตนเอง ☐ ไม่มีรูปแบบ	
4.	พฤติกรรมของผู้ถ่ายทอด	☐ สนใจผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ☐ วางตัวน่าเคารพและเป็นกันเองกับศิษย์ ☐ สุภาพ อ่อนโยน ร่าเริงแจ่มใส ☐ เคร่งเครียดและดุด	
5.	พฤติกรรมของผู้เรียน	☐ มีความตั้งใจและสนใจ ☐ มีสัมมาคารวะ ☐ ชักถามเมื่อไม่เข้าใจ ☐ เอาใจใส่ ฝึกฝนเพิ่มเติมเสมอ ☐ ไม่ค่อยสนใจ ☐ ขาดความกระตือรือร้น ☐ ขาดความเข้าใจหรือเบื่อหน่าย	
6.	บรรยากาศในการถ่ายทอด	☐ ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ☐ ประสานกลมกลืนอยู่ในวิถีชีวิตประจำวันและการทำงาน ☐ เคร่งเครียด เอาจริงเอาจัง ☐ อื่นๆโปรดระบุ.....	
7.	การประเมินผลงานดูจาก	☐ คุณภาพผลงาน ☐ ความชำนาญการใช้เครื่องมือ ☐ ปฏิภาณไหวพริบในการปฏิบัติงาน ☐ อื่นๆโปรดระบุ.....	

ลำดับ ที่	รายการที่สังเกต	ผลการสังเกต	หมายเหตุ
8.	แหล่งดิน	☐ บริเวณใกล้โรงเรียน ☐ บริเวณที่ดินของผู้อื่น ☐ บริเวณไกลโรงเรียน ☐ อื่นๆโปรดระบุ.....	
9.	ลักษณะดิน	☐ ดินเหนียวน้ำเค็ม ☐ ดินเหนียวน้ำจืด ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	
10.	วิธีการขุดดิน	☐ ใช้แรงงานคน ☐ ใช้รถขุด/ตัก ☐ อื่นๆโปรด ระบุ.....	
11.	การขนย้าย	☐ ใช้แรงงานคน ☐ ใช้พาหนะ ☐ อื่นๆโปรดระบุ	
12.	การเก็บดิน	☐ เก็บไว้ในโรงเรียน ☐ เก็บไว้กลางแจ้ง	
13.	การนวดดิน	☐ นวดเอง ☐ ใช้เครื่องจักรนวด ☐ จ้างคนอื่น นวด ☐ อื่นๆโปรดระบุ.....	
14.	ลักษณะเตาเผา	☐ เตาอิฐ ☐ เตาไฟฟ้า	
15.	ขนาดเตาเผา	☐ เล็ก ☐ กลาง ☐ ใหญ่	
16.	เชื้อเพลิงที่ใช้	☐ ฟืน ☐ น้ำมัน ☐ แก๊ส ☐ อื่นๆโปรดระบุ.....	
17.	กระบวนการทำกระเบื้องดินเผาส่งผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อม	☐ การเผาไหม้ทำให้เกิดกลิ่นและควันรบกวน ☐ การขุดดินขึ้นมาใช้ทำให้เกิดน้ำท่วมขัง ☐ การเผาไหม้ของเชื้อเพลิงทำให้เกิดซี้เถ้า จำนวนมากมีผลต่อระบบทางเดินหายใจ ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	
18.	ในการทำกระเบื้องดินเผาได้มีการแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม	☐ การกำจัดขยะ ☐ การกำจัดซากวัตถุและซี้เถ้าจากการเผา..... ☐ การจัดการกับกระเบื้องที่เสียหาย..... ☐ อื่นๆโปรดระบุ.....	
19.	ข้อสังเกตอื่นๆ		

ภาคผนวก จ ภาพประกอบ

เครื่องมือในการทำกระเบื้องดินเผา

แม่พิมพ์กระเบื้อง

คันธนู

เปาะกันซีเต้า

กรรมวิธีการทำกระเบื้องดินเผา

การนำกระเบื้องดินเผาไปใช้ในงานสถาปัตยกรรม

